

„Царю-Освободителю, признателна България“.

Днес българският народ и неговият Княз сме особено щастливи и радостни, за гдето на това народно тържество ние виждаме между нас Ваше Императорско Височество — високия представител на Негово Величество Всерусийския Императоръ, уважаемия от всички ни синъ на Царя-Освободителя, Вашето Августейше семейство и славните герои, участници въ Освободителната война, и представители на храбрата и славна руска армия.

Въ името на българския народъ, въ името на чувствата, що въ тая тържествена минута вълнуватъ неговата душа, съ благовѣйно преклонение предъ свещената паметъ на Царя-Освободителя, обявявамъ съ народния възгласъ: Царю - Освободителю, признателна България, паметника за откритъ.

Нека той пребъде вѣчно, за да напомня на поколѣнията великия подвигъ на Царя-Освободителя“.

На княжеската речъ отговорилъ Великиятъ князь Владимиръ, като казалъ:

„Като благодаря отъ сърдце за изказанитъ дълбоко прочувствени думи отъ Ваше Царско Височество, както за руския народъ, така и за покойния ми баща, единственото нѣщо, което желая, то е да видя както днеска руския и българския народъ, руската и българската армии да напредватъ въ единение и съгласие за бждещето на двата

братски народа. Нѣмамъ думи, В. Ц. Височество, съ които да изкажа това, което видѣхъ тукъ, и което мога да изразя съ дълбокопрочувствената руска дума „спасибо“.

Всичко това, на което бѣхъ свидетелъ, ще предамъ най-подробно на Господаря-Императора“.

При откриването на паметника на Царя-Освободителя е била изпѣта отъ хора приготвената за целта юбилейна кантата¹⁾ отъ композитора Димитъръ Х. Георгиевъ, съ текстъ отъ народния ни поетъ Ив. Вазовъ.

Тържеството по-случай откриването на паметника, както и на другитъ паметници въ Плѣвень, Пордимъ, Бѣла и Горна-Студена, продължило цѣла седмица. Презъ това време българската интелигенция чрезъ 22 културни дружества се отнесла съ особенъ адресъ къмъ сина на Царя-Освободителя, Великия Князь Владимиръ Александровичъ, въ който, между другото, била подчертана голѣмата признателностъ на България къмъ Русия. Славянското дружество и Славянска беседа провъзгласили Великия князь за тѣхенъ почетенъ членъ, а македонскитъ братства въ България, чрезъ свои представители, му вржчили адресъ относно поробена Македония и надеждитъ, които хранятъ въ нашата освободителка.

¹⁾ За юбилейната кантата е билъ произведенъ конкурсъ между нашитъ композитори, на който Д. х. Георгиевъ получилъ първа премия.